

SAMEN OP WEG

De vorming van OZHW-kindcentra

onderwijsgroep OZHW PO & VO

IN GESPREK MET REINOUD DE VRIES

‘In een OZHW-kindcentrum versterken onderwijs en kinderopvang elkaar’

In 2026 hebben alle basisscholen van Onderwijsgroep OZHW zich ontwikkeld tot kindcentra. Reinoud de Vries, voorzitter van het College van Bestuur van OZHW, vertelt waarom dit belangrijk is en wat kenmerkend is voor het ‘OZHW-kindcentrum nieuwe stijl’.

‘Onze kindcentra hebben één visie, één team en een eenduidige aansturing’

Reinoud de Vries, voorzitter College van Bestuur OZHW en
Eva Klein, directeur-bestuurder Yes! Kinderopvang

Waarom wil OZHW dat alle scholen zich ontwikkelen tot kindcentra?

"Het is een win-win ambitie. We zijn ervan overtuigd dat het onderwijs en de kinderopvang elkaar versterken door gebruik te maken van elkaars expertises. Door de buitenschoolse opvang nadrukkelijker te verbinden aan onze onderwijsopdracht, kun je als kindcentrum de schooldag van kinderen verrijken. Bovendien is het een grote meerwaarde dat ouders te maken hebben met één loket en dat kinderen en ouders opvang en onderwijs als één geheel, één organisatie, ervaren. Dit is een noodzakelijke ontwikkeling omdat we voorzien dat kinderopvang in de toekomst een basisvoorziening wordt. Met de ontwikkeling van onze kindcentra sorteren we daarop voor."

Hoe moeten de OZHW-kindcentra eruit zien?

OZHW werkt al langer samen met verschillende kinderopvangorganisaties. Met een van hen, Yes! Kinderopvang, hebben we als eerste een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarin we kaders hebben geformuleerd voor de vorming van kindcentra.

Scholen en opvangorganisaties bepalen zelf hoe ze het kindcentrum vorm en inhoud geven, maar er zijn drie pijlers die we in alle OZHW-kindcentra willen terugzien: onze kindcentra hebben één visie, één team en een eenduidige aansturing. Deze drie kenmerken typeren het OZHW-kindcentrum nieuwe stijl."

Hoe werken scholen en opvangorganisaties aan de ontwikkeling van kindcentra?

“Met 2026 als deadline, werken scholen en opvangorganisaties daar in hun eigen tempo en op hun eigen manier naartoe. Hoe snel dat gaat, is afhankelijk van verschillende factoren. Zo loopt De Twee Wieken in Zwijndrecht bijvoorbeeld voorop in dit proces, omdat deze school be-zig is met nieuwbouw. Het gebouw moet natuurlijk worden afgestemd op de nieuwe situatie. In mei 2024 wordt deze school omgedoopt in Kindcentrum BinnensteBuiten.
Elke school doorloopt een eigen traject, met of zonder externe ondersteuning. Het Palet en ‘t Nokkenwiel in Alblasserdam hebben ter voorbereiding en inspiratie bijvoorbeeld een Professionele Pauze georganiseerd. Daar hield Wouter Hart een inspirerend pleidooi om het perspectief van kinderen en ouders als uitgangspunt te nemen. Ik ben er erg trots op dat scholen hier zo bevlogen mee aan de slag gaan.”

Hoe worden scholen ondersteund bij het proces?

“Er is een praatbord ontwikkeld die scholen en kinderopvangorganisaties kunnen gebruiken om het proces goed te doorlopen en het juiste gesprek met elkaar te voeren. Ook hebben we een werkgroep gevormd die zich buigt over het personeelsbeleid. Want er komt best wat bij kijken als je één team gaat vormen, onder meer doordat de kinderopvang en het onderwijs verschillende cao’s hebben. Het innovatielab, die bestaat uit HR-experts van OZHW en betrokken kinderopvangorganisaties, bekijkt bijvoorbeeld hoe je de functies van pedagogisch medewerker en onderwijsassistent beter kunt combineren en hoe je de functie van ‘lerarenondersteuner’ in de organisatie kunt implementeren. Ik denk dat dit bijdraagt aan de wederzijdse versterking van onderwijs en kinderopvang. En dat komt ten goede aan het kind.”

BinnensteBuiten: het eerste OZHW-kindcentrum

Mei 2024 opent Kindcentrum BinnensteBuiten de deuren in een spiksplinternieuw gebouw in Zwijndrecht. De voorbereidingen zijn in volle gang, vertelt Jeroen Hopmans, directeur van de school die nu nog De Twee Wieken heet. “Samen met de mensen van Yes! Kinderopvang vormen we één team, ontwikkelen we een visie op het jonge kind, een doorgaande lijn, en bedenken we hoe het gebouw eruit moet zien om dat alles te ondersteunen.”

Dat het kindcentrum niet in een bestaand gebouw komt en aan een bestaande situatie hoeft te worden aangepast, geeft ruimte om samen echt iets nieuws neer te zetten, vertelt Jeroen. “Daarom hebben we samen ook een nieuwe naam voor het kindcentrum gekozen: ‘BinnensteBuiten’. Ook zijn we zo snel mogelijk gestart met de vorming van één team.”

Jeroen Hopmans, directeur kindcentrum BinnensteBuiten onthult de nieuwe naam van het kindcentrum

“Wij werken al 25 jaar samen met OZHW-scholen, maar BinnensteBuiten is het eerste kindcentrum dat we gezamenlijk vormgeven op basis van de pijlers die we hebben vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst van OZHW en Yes! Kinderopvang: één visie, één team en een eenduidige aansturing.

Hoewel we nog op verschillende locaties zitten en het kindcentrum pas in mei volgend jaar wordt geopend, werken we nu al zoveel mogelijk als één team. We hebben de vacatures voor BinnensteBuiten intern uitgezet bij Yes! Kinderopvang en er was veel belangstelling voor. Dat komt onder meer doordat deze medewerkers zelf kunnen meedenken over de ontwikkeling van het kindcentrum. Veel mensen vinden dat heel erg leuk. Veertien medewerkers van Yes! zijn aangenomen om in het nieuwe kindcentrum te gaan werken en zijn nu al zoveel mogelijk betrokken bij de ontwikkeling ervan. Ook onze locatiemanager is nauw betrokken bij de ontwikkeling van BinnensteBuiten. Je loopt in zo’n proces natuurlijk altijd ook tegen dingen aan die lastig of onmogelijk zijn, maar het is een mooie uitdaging om het zo te organiseren dat het werkt voor de ouders en de kinderen. Want daar gaat het om.”

Eva Klein
directeur-bestuurder Yes! Kinderopvang

Ideaalplaatje

De ontwikkeling van BinnensteBuiten begon met een gezamenlijke verkenning van het ideaal, vertelt Jeroen. “We hebben ons afgevraagd hoe het kindcentrum eruit zou zien als we het helemaal konnen inrichten zoals wij dat willen. Ik vind het belangrijk om je ideaal als uitgangspunt te nemen, omdat het motiverend is en richting geeft aan de keuzes die je gaat maken. Je moet gaandeweg altijd concessies doen omdat je te maken krijgt met kaders en beperkingen, maar doordat je het ideaalplaatje heel goed voor ogen hebt, blijf je daar zo dicht mogelijk bij. We hebben in het begin van het proces met ondersteuning van bureau Kikken het ‘praatbord kindcentrumontwikkeling’ ingevuld. Dat heeft ons geholpen om het proces gestructureerd te doorlopen en naar alle facetten van het kindcentrum te kijken, zoals de visie, de organisatie, de middelen en het personeelsbeleid.”

Doorlopende ontwikkelingslijn

Een belangrijk aspect van het ideaalplaatje van BinnensteBuiten is dat het kindcentrum werkt vanuit een heldere, breed gedragen visie op de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar. “Dat is heel belangrijk, omdat we een doorlopende leer/ontwikkelingslijn willen realiseren”, zegt Jeroen. “Een groep collega’s uit de onderbouw en uit de kinderopvang is momenteel bezig met het ontwikkelen van een visie op het jonge kind. De sociaalemotionele ontwikkeling en ouderbetrokkenheid zijn daarin belangrijke aspecten. Ook maken we pedagogische cirkels voor BinnensteBuiten, die zijn geïnspireerd door de pedagogische cirkels van Yes! Kinderopvang.”

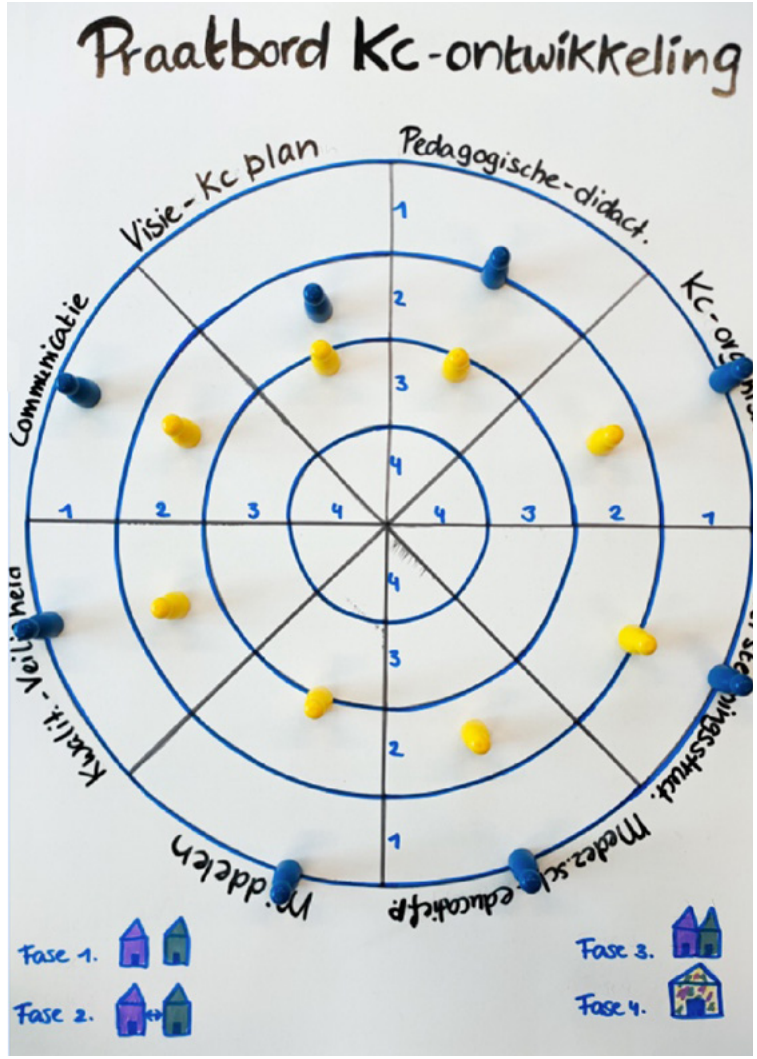
openbaar onderwijs en kinderopvang

Binnenste Buiten

Het nieuwe logo van BinnensteBuiten

Gezamenlijke studiedagen en één leiding

Een boeiende vraag is welke gevolgen de visie en ambities van het kindcentrum hebben voor het nieuwe gebouw. “Dat is het mooie van nieuwbouw,” zegt Jeroen, “dat je het gebouw optimaal ondersteunend kunt laten zijn aan wat je wilt. Dat we één team willen zijn betekent bijvoorbeeld dat we gezamenlijke studiedagen hebben, een gezamenlijke hoofdentree gebruiken, dat collega’s te maken hebben met één leiding en dat we één personeelskamer hebben. Een andere ambitie is bijvoorbeeld dat we de buitenschoolse opvang zodanig willen inrichten dat het de schooldag verrijkt. De vraag is dan: hoe kunnen we ervoor zorgen dat het gebouw mogelijkheden biedt om de schooldag op een leuke, aantrekkelijke en leerzame manier te verlengen? Het geeft mensen ontzettend veel energie om hiermee samen bezig te zijn.”

Samen op weg naar inclusiviteit

In Alblasserdam werken de beide OZHW-basisscholen ’t Nokkenwiel en Het Palet intensief samen met kinderopvang Wasko om de basis te leggen voor een inclusief kindcentrum, waarbij zij streven naar thuisnabij onderwijs en opvang voor álle kinderen van 0 tot en met 12 jaar – een zorgorganisatie is eveneens bij de plannen aangesloten. Inclusiviteit met een hoofdletter I dus, vanuit één door allen gedeelde visie.

Die visie laat zich heel kort en bondig samenvatten, zegt Lonneke van den Anker, directeur van ‘t Nokkenwiel: “We willen opvang en onderwijs thuisnabij: kinderen moeten opgevangen worden en onderwijs krijgen op de plek waar ze wonen. Dat is nu niet het geval voor kinderen die verwezen worden naar het speciaal onderwijs of die om een andere reden niet geplaatst kunnen worden op een reguliere school.

V.l.n.r. Josien Peelen, Lonneke van den Anker en Antoinette Smit

‘Kinderen moeten opgevangen worden en onderwijs krijgen op de plek waar ze wonen’

Die gaan vrijwel allemaal Alblasserdam uit: naar Dordrecht, Gorinchem, Papendrecht, noem maar op. We willen een inclusieve samenleving, maar kinderen met een speciale leerbehoefte horen er nu nog niet bij."

"Het is een droom om die drempel weg te werken," valt collega-schooldirecteur van Het Palet Josien Peelen haar bij. En Antoinette Smit, locatiemanager van Wasko, wijst er nog maar eens op dat "kinderen die net iets anders nodig hebben veel meer tot ontwikkeling kunnen komen in een reguliere setting. Kinderen zien elkaar en leren van elkaar als ze mixen."

'Wij willen dit!'

Tussen droom en daad staat altijd van alles in de weg, en ook de weg naar inclusiviteit is nog lang, beseffen de drie vrouwen. Maar daar mag je je niet door laten ontmoedigen, zegt Josien beslist: "Waar we nu staan, is dat we eerst gewoon met de handen op de tafel hebben gezegd: wij wíllen dit! We gaan hier allemaal samen achter staan. We weten dat er allerlei open eindjes zijn, maar – wij wíllen dit! En dan zie je dat ook andere partijen daarin meegaan en mee gaan helpen om het voor elkaar te krijgen."
Dat kan Antoinette beamen: "Het is niet een standaard iets, waar al een blauwdruk voor ligt van zo moet je het doen. Het kindcentrum dat ons voor ogen staat, is er nog niet – niet binnen de gemeente en landelijk gezien komt het wel voor in verschillende varianten, maar het is nog niet standaard. Dus je moet ook de gemeente meenemen in je ambitie, die moet er achter gaan staan, want die heb je hard nodig. Net als het samenwerkingsverband en alle andere partijen die erbij betrokken zijn. Aan je medewerkers kun je dan ook niet het complete plaatje presenteren want we moeten met elkaar nog ontdekken hoe we alles willen vormgeven."

Niet zonder slag of stoot

Ook op 't Nokkenwiel verliep de eerste, voorzichtige introductie van die ontdekkingsreis niet zonder slag of stoot, vertelt Lonneke: "Omdat onze teams geen expertise hebben op het gebied van het lesgeven aan kinderen met een beperking was er sprake van angst voor handelingsonbekwaamheid. Maar zorg blijft zorg. Leerkrachten van de groep blijven dan ook leerkrachten van de groep, ze hoeven niet bijgeschoold te worden. De kinderen met speciale leerbehoeften krijgen straks een eigen begeleider." Ze maakt de vergelijking met het lesgeven aan kinderen uit Oekraïne of Syrië uit de schakelklas van 't Nokkenwiel: "Die spreken geen Nederlands en dat is óók lastig. Voor kinderen met een beperking geldt hetzelfde. Ze zijn anders, maar horen er bij. Onze leerkrachten waren aanvankelijk bang dat die kinderen zonder begeleiding in de klas kwamen – heel begrijpelijk natuurlijk. Dat zijn dus dingen die je van tevoren heel goed met elkaar moet bespreken. Een ander belangrijk punt is dat inclusief onderwijs het reguliere onderwijs verrijkt en dus niet ten koste zal gaan van de kwaliteit."

Observatiegroep voor 3-5 jarigen

Een ander onderdeel van de plannen dat al vastere vorm begint te krijgen is de vorming van een observatiegroep van kinderen van 3 tot 5 jaar die binnen de peuterspeelgroep niet meer 'op hun juiste plekje' zitten, maar ook nog niet schoolrijp zijn. Antoinette legt uit: "Die observatiegroep is er nog niet, maar we kijken nu wel al naar kinderen bij wie je het gevoel hebt dat ze daar goed in zouden passen. En als er bijvoorbeeld geen plaats voor een peuter is op een medisch dagverblijf, kijken we al naar wat we kunnen doen om zo'n kindje wel naar school te laten gaan, maar de middelen zijn nu nog beperkt." "Er is sowieso nu al heel veel samenwerking tussen de peuter- en de kleuterleerkrachten", vult Lonneke haar aan. "Er zijn peuter-kleuter-overleggen waar afspraken gemaakt worden, er worden gemeenschappelijke thema's vastgesteld, er wordt gekeken naar dingen die we samen kunnen doen, zoals de gymlessen. En we werken met hetzelfde volgsysteem en met LOGO 3000."

Één visie, één taal

Voorwaarde voor het uiteindelijke succes van dit eenwordingsproces is dat de partners allemaal dezelfde taal spreken. Geen vanzelfsprekendheid, zo laat Josien lachend weten:
“Zorgtaal, opvangtaal en onderwijstaal verschillen namelijk van elkaar Wij hebben het in het onderwijs over leerlingen, in de opvang gaat het over kinderen. Wij hebben op school een intern begeleider, in de opvang hebben ze een pedagogisch coach, en in de zorg een zorgbegeleider. Maar in feite heb je het over vergelijkbare rollen.” Lonneke: “We schrijven elke maand een gezamenlijke nieuwsbrief – de scholen en de opvang – en in het begin moest ik heel erg oppassen dat ik het niet had over ‘leerlingen’; of over ‘school’ in plaats van ‘kindcentrum’.”
Overigens staan zowel Het Palet als ’t Nokkenwiel officieel al een tijd te boek als IKC – de ‘I’ staat daarbij voor ‘Integraal’. Lonneke: “Maar in plaats daarvan zouden we ons nieuwe kindcentrum ‘Inclusief’ kunnen noemen, dan kan die afkorting gewoon hetzelfde blijven!”

Op weg naar een Dalton Kindcentrum

In Zwijndrecht werken OZHW-school Tandem en Yes! Kinderopvang al heel lang met elkaar samen. In naam ‘integraal’, in werkelijkheid als twee aparte eenheden – maar daar is sinds kort verandering in gekomen.

Acht jaar geleden al vormden Tandem en Yes! een kindcentrum. Daar kon geen enkel misverstand over bestaan, want op een dag werd er een bord op de buitenmuur van de school gespijkerd waarop dat duidelijk te lezen stond. Beide organisaties werkten dan ook echt wel samen, op papier zelfs vanuit één gemeenschappelijke visie, maar eigenlijk bleven ze allebei hun eigen koers varen. Totdat Nina Roosendaal anderhalf jaar geleden aantrad als directeur van Tandem: “In de vacature stond onder meer: ontwikkeling van het kindcentrum. Ik kwam van een andere OZHW-school waar ze daar al verder in waren, dus ik wist een beetje waar het naartoe moest. Met die kennis ging ik hier aan de slag. Als eerste is ‘verbinding’ heel belangrijk, en dat de visie wordt gedragen door het hele team.”

V.l.n.r. Astrid Haasdijk, Nancy Dokman en Nina Rosendaal

Zelfredzaamheid

Tandem is een Daltonschool, en deze vorm van onderwijs is na overleg doorgetrokken naar de kinderopvang. Een Dalton Kindcentrum: uniek en onderscheidend in de stad en de regio.

Maar in hoeverre is een kinderopvangorganisatie als Yes! op de hoogte van een onderwijsfilosofie als Dalton? “Toen helemaal niet,” zegt Nancy Dokman, locatiemanager van Yes!. “Dat is dan ook wat we meteen gezegd hebben: het is belangrijk dat die kennis wordt verspreid. Het moet straks niet uitmaken wie de deur opendoet: iedereen moet ouders of andere bezoekers antwoord kunnen geven op de vraag wat een Dalton-kindcentrum inhoudt. Overigens heeft dat geen grote veranderingen teweeggebracht in de visie die we als kinderopvang al hadden. Wel gaan onze pedagogisch medewerkers in de toekomst een training over Dalton volgen. Vooral om te leren hoe de zelfredzaamheid van de peuters gestimuleerd kan worden. Want zelfstandigheid is bij Dalton een kernbegrip. Bij peuters is zelfstandigheid niet helemaal het correcte woord, dus daar zitten we heel erg op de zelfredzaamheid.”

‘Op safari’

Het begin was er dus al snel. Maar er moest wel doorgepakt worden om daadwerkelijk tot één team met één visie te komen. En dat lijkt inmiddels in wonderbaarlijke korte tijd gelukt te zijn. Twee heidagen volstonden daarvoor – zij het dat die niet op de hei plaatsvonden, maar … in Safaripark Beekse Bergen. De eerste dag stond vooral in het teken van een gezamenlijke visie en verbinding. Nancy: “Hierbij kregen we begeleiding van OZHW’ers Astrid Haasdijk en Monica Boevé. De tweede dag hebben we vooral gewerkt aan teambuilding en elkaar beter leren kennen. Het waren twee intensieve dagen, maar het heeft enorm veel opgeleverd.”

Moodboards

Om voor de gewenste visie- en verbindingsslag te zorgen, kwamen Astrid en Monica met een belangrijke **tool**: het Praatbord.

Astrid legt uit: “Het Praatbord is onderverdeeld in acht ontwikkellijnen die richting geven aan de ontwikkeling van een kindcentrum. In de voorbereiding op de tweedaagse met Nina en Nancy was de eerste gedachte: we gaan met alle acht wat doen! Want alles is immers belangrijk. Maar toen zijn we gaan trechteren. want het werd al snel heel groot en heel veel’. Het Praatbord helpt om het klein te houden.” In die schifting viel de keuze op de Praatbordpunt ‘Pedagogische en didactische visie en aanpak’, omdat vooral daar immers de kennis van alle medewerkers zit. Astrid: “Nancy en Nina hadden een werkvorm bedacht in de voorbereiding om te komen tot de essentie: moodboards maken. Alles wat de deelnemers op het vlak van de pedagogische en didactische visie belangrijk vonden, konden ze op die borden kwijt. Zo zijn we uiteindelijk gekomen tot vijf kernwoorden: eigenaarschap, verbinding, samenwerken, communiceren en doorgaande lijn. Die zijn dus vanuit het team gekomen: hoe krachtig is dat?” Met die kernbegrippen gaan Tandem en Yes! de komende tijd volop aan de slag, op weg naar dat unieke Dalton Kindcentrum.

Hoe worden de kindcentra in wording ondersteund?

Hoewel 2026 nog behoorlijk ver weg lijkt, staat de projectgroep al in de startblokken. De projectgroep is een gevolg van de samenwerkingsovereenkomst tussen Onderwijsgroep OZHW en Yes! Kinderopvang. Belangrijkste opdracht van de projectgroep is scholen en kinderopvanglocaties op maat te begeleiden bij deze ontwikkeling. Wat kunnen de kindcentra in wording voor ondersteuning verwachten? We vragen het aan twee leden van de projectgroep: Monica Boevé, strategisch adviseur Onderwijs & Kwaliteit bij OZHW en Wieneke de Laat, manager Kinderopvang & Pedagogiek bij Yes! Kinderopvang[1].

Wieneke de Laat

1 – Omdat OZHW een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten met Yes! Kinderopvang, maken andere kinderopvangorganisaties die met onze scholen samenwerken (Wasko, Kibeo, Eiland Marlyne) geen deel uit van de projectgroep.

Er komt heel wat kijken bij de vorming van een kindcentrum. Om die ontwikkeling de komende jaren goed te laten verlopen én te laten slagen, is er een projectorganisatie ingericht die bestaat uit een stuurgroep, een innovatielab en een projectgroep. De stuurgroep stuurt de ontwikkeling in brede zin aan, het innovatielab buigt zich over de consequenties en mogelijkheden voor personeelsbeleid, en de projectgroep begeleidt de kindcentra bij het ontwikkelingsproces. **Bureau Kikken** is ingeschakeld om de projectgroep voor deze taak toe te rusten. Dit bureau heeft veel ervaring in de ondersteuning van kindcentra-ontwikkeling.

Praatbord

“Omdat wij zelf onze scholen en kinderopvanglocaties bij dit proces willen begeleiden, hebben wij als projectgroep een train-de-trainer-sessie gevolgd bij Bureau Kikken waarin we ons de begeleidingssystematiek hebben eigen gemaakt”, vertelt Monica. “Kern van deze methodiek is een **praatbord** met acht ontwikkellijnen die een rol spelen in het proces. Per ontwikkellijn kijk je samen waar je staat en wat er al bereikt is in de samenwerking. Dat doe je door met elkaar te bepalen in welke fase de samenwerking zich nu bevindt. Er zijn vier fases te onderscheiden: apart, afstemmen, samen creëren en samen verantwoordelijk. Op een later moment gaan we per ontwikkellijn de ambitie bepalen. Want in welke fase zou je uiteindelijk willen uitkomen? Visie is altijd de start, voor de overige ontwikkellijnen bepalen de directeur van de school en de locatiemanager van de kinderopvang samen de prioriteit.

Eigen pad volgen

In tweetallen – een medewerker van OZHW en van Yes! Kinderopvang – ondersteunen de projectgroepleden de kindcentra bij dit proces. “We doen dat niet als vertegenwoordigers van onze organisaties,” benadrukt Wieneke, “maar als professionals die kennis hebben van onderwijs en van kinderopvang. Het gaat hier namelijk om het gezamenlijke belang. We komen bij elkaar om krachten te bundelen en samen iets te creëren dat je in je eentje niet kan. Wij begeleiden dat proces en hebben dus geen sturende, adviserende of controlerende rol.”

Voorop staat dat de directeur en locatiemanager deze ontwikkeling in hun eigen tempo en op hun eigen manier doorlopen en zelf bepalen waarbij ze de ondersteuning van de projectgroep inroepen, vervolgt Wieneke. “We maken een afspraak voor een startgesprek en inventariseren aan de hand van het praatbord met de school- en kinderopvangleiding waar ze staan. Vervolgens is het aan het kindcentrum zelf om een plan te maken en aan de slag te gaan. Ze volgen hun eigen pad en kunnen ons inschakelen als ze behoefte hebben aan ondersteuning of feedback. Wij kijken mee vanuit een ander perspectief en dat kan heel helpend zijn.”

Verbinden

Natuurlijk kunnen de kindcentra in dit proces ook leren van elkaar. Er zijn al een paar scholen die elkaar hebben opgezocht om te sparren en uit te wisselen, weet Monica. “Wij zijn als projectgroep nog in ontwikkeling, maar ik denk dat we gaandeweg ook een verbindende rol kunnen spelen. We kunnen kindcentra met elkaar in contact te brengen, bijvoorbeeld omdat ze tegen dezelfde dingen aanlopen of omdat een kindcentrum al heel ver is met een bepaald aspect. Het is in zo’n proces heel waardevol om ervaringen te delen en van elkaar te leren.”

Professionele Pauzes: samen inspiratie en kennis opdoen

Omdat al onze po-scholen zich de komende jaren samen met de kinderopvang ontwikkelen tot kindcentra, is het zaak dat medewerkers hiervoor goed worden toegerust. Hoe geven we het kindcentrum vorm? En wat vraagt het van ons? In de afgelopen maanden verwierven medewerkers van OZHW en kinderopvangorganisaties inspiratie, kennis en denkstof tijdens twee goed bezochte Professionele Pauzes. Jamey van de Graaf, adviseur Opleiden & Professionaliseren bij OZHW, was één van de organisatoren.

Jamey van de Graaf

‘Ons motto is: *Werken vanuit de bedoeling*’

Het begon met een idee van ’t Nokkenwiel en Het Palet in Alblasserdam: kunnen we in het kader van de ontwikkeling van kindcentra Wouter Hart niet eens uitnodigen om een lezing te houden over ‘werken vanuit de bedoeling’? Het initiatief viel in vruchtbare aarde, vertelt Jamey. “We besloten om er een Professionele Pauze van te maken en hebben in oktober 2023 als OZHW Academie in samenwerking met beide scholen en Wasko Kinderopvang een bijeenkomst georganiseerd en Wouter Hart uitgenodigd. Er kwamen ruim honderd medewerkers van scholen en kinderopvangorganisaties op af.”

De bedoeling

Wouter Hart werd bekend met zijn boek ‘Verdraaide organisaties’ (Boom Uitgevers, 2012) en is inmiddels een veelgevraagd spreker. Belangrijk aspect in zijn betoog is dat organisaties vaak zoveel aandacht hebben voor systemen en structuren, dat ze de bedoeling – datgene waar het om gaat – uit het oog verliezen.

“In een kindcentrum gaat het om het kind, dus betekent ‘werken vanuit de bedoeling’ dat je kijkt, redeneert en werkt vanuit het perspectief van het kind”, zegt Jamey. “Het belang en de behoeften van het kind zijn het uitgangspunt. Je onderzoekt wat het kind nodig heeft om zich te ontwikkelen en kijkt vervolgens hoe je daar als organisatie maximaal aan kunt bijdragen. Bij de ontwikkeling van een kindcentrum begin je dus niet met organisatiestructuren en systemen, maar bij de behoeften van kinderen. Dat betekent dat de organisatie en de systemen niet sturend, maar ondersteunend zijn. Dat is een hele andere

Wouter Hart tijdens de professionele pauze

manier van denken. Het is heel krachtig als het hele team op deze manier denkt en werkt, omdat je het kind dan in een doorgaande lijn van nul tot twaalf jaar centraal stelt."

Gedeelde verantwoordelijkheid

Deze visie sloeg aan bij zowel medewerkers van kinderopvang als van scholen, vertelt Jamey. "Omdat zij allemaal hart hebben voor kinderen, willen zij niets liever dan het kind centraal stellen. Het inspireerde hen dat het in een kindcentrum echt mogelijk wordt om dat meer te gaan doen en dat ze daar ook de ruimte voor krijgen."

In een eerder georganiseerde Professionele Pauze in januari 2023 draaide het om het belang van samenwerking tussen de kinderopvang en de school. Onder de titel 'It takes a village to raise a child' betoogde hoogleraar pedagogiek Mischa de Winter dat alle volwassenen rondom het kind een gedeelde verantwoordelijkheid hebben voor de opvoeding. "Dat past heel mooi bij de gedachte van kindcentra", zegt Jamey. "Je maakt dan samen afspraken over het pedagogisch klimaat in het kindcentrum. Dat betekent bijvoorbeeld dat je niet alleen verantwoordelijk bent voor de kinderen in je eigen groep. Als pedagogisch medewerker spreek je ook kinderen van andere groepen aan op de gemaakte afspraken en vice versa. Er is dan sprake van een doorgaande lijn in het pedagogisch handelen en dat maakt het kindcentrum heel krachtig. Het is daarbij essentieel dat je samen één team vormt."

